

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Dnr 356-2008

ab.2

Stockholm 2008-06-23

Remissvar

.....

Värna språken – förslag till språklag (SOU 2008:26).

Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO) har i ett tidigare remissvar ställt sig bakom instiftandet av en språklag.¹ DO anser att förslaget kan innebära att den offentliga verksamheten i större utsträckning präglas av ett enkelt och begripligt språk, vilket är en förutsättning för att brukarna ska kunna ta del av och nyttja dess verksamhet. DO tillstyrker förslagen men med följande synpunkter.

Den föreslagna språklagen är tänkt att utgöra en skyldighetslag. DO stöder tanken att den bör vara generell till sin utformning, eftersom den ska gälla för olika sektorer i samhället. Det är inte görligt att i en språklag i detalj reglera för så vitt skilda områden som t.ex. offentlig förvaltning och grundskola. DO anser dock att detta förutsätter en genomgång av vilka språkliga rättigheter som bör knytas till den enskilde och regleras i särskild ordning. Vidare anser DO att förslag till språklag bör analyseras i syfte att klargöra hur den förhåller sig till de mål för det allmänna som anges i regeringsformens 1:2.

Enligt 7 och 8 §§ har det allmänna ett *särskilt ansvar* för att de nationella minoritetsspråken och det svenska teckenspråket ska *skyddas* och *främjas*. DO anser att utredningen inte ger någon vägledning av vad som menas med det särskilda ansvaret eller att språken ska skyddas och främjas. Det är av yttersta vikt att myndigheters ansvar i detta avseende förtydligas. Detta för att de enskilda i kontakt med myndigheter ska kunna ställa krav på den offentliga förvaltningen när det allmänna inte lever upp till lagens krav. Det är DO:s uppfattning att frågan om på vilket sätt det ska åläggas det allmänna ett särskilt ansvar för att de nationella minoritetsspråken och det svenska

¹ Mål i mun. Förslag till handlingsprogram för svenska språke (SOU 2002:27), Diariern 515-2002.

teckenspråket ska skyddas och främjas bör belysas ytterligare. Det är viktigt att de lagar som reglerar det allmännas verksamhet är tydligt i fråga om det allmännas ansvar och skyldighet samt vilka rättigheter som allmänheten har.

Enligt utredningen ska det allmänna svara för att den enskilde ska ges möjlighet att *lära sig, utveckla* och *använda* de nationella minoritetsspråken och det svenska teckenspråket. Utredaren anser emellertid att när modersmålet inte är svenska, ett nationellt minoritetsspråk eller det svenska teckenspråket ska det allmännas skyldighet inte gälla möjligheten att lära sig. DO noterar att i regeringsformen görs ingen åtskillnad mellan etniska, språkliga eller religiösa minoriteter (se RF 1:2 st 5) och som ovan framhållits ser DO att det är angeläget att utreda hur lagförslaget förhåller sig till regeringsformens bestämmelser för det allmänna.

Beslut i detta ärende har fattats av Ombudsmannen mot etnisk diskriminering Katri Linna, efter föredragning av utredaren Heidi Pikkarainen. Verksjuristen Anna Theodora Gunnarsdottir har också deltagit i handläggningen.

Katri Linna

Heidi Pikkarainen